

SIRBİSTAN İLE KOSOVA İLİŞKİLERİNİ İYİLEŞTİRİYOR MU? Dr. Erhan TÜRBEDAR

Blog No: 23
06.07.2011

Dr. Erhan Türbedar, TEPAV Dış Politika Analisti AVİM, 7 Temmuz 2011 2 Temmuz Cumartesi günü Sırbistan ile Kosova, karşılıklı ilişkilerin normalleşmesi doğrultusunda adımların ilkinin attı. ABnin arabuluculuğunda yürütülen diyalog kapsamında Belgrad ile Priştine seyahat özgürlüğü, nüfus kayıtları ve üniversite diplomalarının karşılıklı tanınması hususunda uzlaşmaya vardı. Sırbistan Kosovanın bağımsızlığını tanımadığı için, söz konusu uzlaşma bir anlaşma metni olarak imzalanmadı ve toplantının sonuç bildirgesi olarak takdim edildi. Buna rağmen Sırlar içinden bazı çevreler, Kosova ile varılan uzlaşma yüzünden Sırbistan hükümetini ihanetle suçladı. ABye aday ve potansiyel aday ülkelere karşı Brükselin izlediği [] politikalar Sırbistan örneğinde neticeler vermeye devam ediyor. Bu yılın sonuna doğru ABden aday ülke statüsünü elde etmeyi ümit eden Sırbistan hükümeti, son zamanlarda Brükselin talepleri doğrultusunda önemli adımlar atıyor. Hatırlatmak gerekirse, değişik savaş suçlarından dolayı aranan Ratko Mladiç geçen Mayıs ayında Sırbistanda tutuklanıp eski Yugoslavyaya Uluslararası Ceza Mahkemesine teslim etmişti. Böylece Mladiçin yakalanmasında ısrarcı davranan Hollanda, AB adaylığının bir ön koşulu olan Sırbistana ait Katılım ve İşbirliği Anlaşmasını imzalamaya razı oldu. Komşularıyla iyi ilişkiler geliştirmeye istekli olduğunu göstermek için ise, son zamanlarda Belgrad hem Saraybosna, hem de Priştine ile daha çok diyalog kurmaya çabılıyor. 2008 yılında bağımsızlığını ilan eden Kosova, Sırbistanın hem iç hem de dış politikasında en önemli meydan okumalardan biridir. 76 devlet tarafından tanınan Kosovanın bağımsızlığını kabul etmeyen Sırbistan, bir taraftan Kosovaya ilişkin mücadelesini sürdürüyor, diğer taraftan da ABye üyelik hedefi yüzünden Brükselin Kosovaya ilişkin taleplerine boyun eğmek zorunda kalıyor. Nitekim ABnin arabuluculuğuyla Sırbistan ve Kosova arasında yürütülen diyalog süreci, Brükselin baskılarının bir neticesidir. Söz konusu diyalogla hedeflenen, Sırbistan ve Kosovayı bazı pratik konularda uzlaşmaya zorlamak suretiyle, vatandaşlarının güncel yaşamlarını kolaylaştırmak ve ABye üyelik süreçlerini

hızlandırmaktır. 2 Temmuz 2011 tarihli uzlaşma gereğince her şeyden önce Sırbistan ile Kosova arasında dolaşım özgürlüğü sağlanacak. Bu kapsamda vatandaşlar artık sınırı nüfus belgeleriyle geçebilecek, ayrıca araba plakaları ve ehliyet gibi araç kullanımına ilişkin tüm evraklar karşılıklı kabul görecektir. Uzlaşmanın ikinci ayağı, nüfus kayıt örneklerinin birer kopyasının karşılıklı olarak verilmesine ilişkindir. Sırp silahlı kuvvetleri Haziran 1999da Kosovadan çekilirken, nüfus kaydının tutulduğu defterleri de beraberinde götürmüştü. Öbür taraftan Belgrad Haziran 1999 sonrasında Kosovada tutulan nüfus kayıtları üzerindeki kontrolünü yitirmişti. Belgrad ile Priştine arasındaki uzlaşmanın üçüncü ayağı üniversite diplomalarına ilişkindir. Bu konuda varılan prensip anlaşma gereğince, diplomaların karşılıklı tanınmasının, iki tarafın da onay verdiği bir uluslararası kurumca yapılması bekleniyor. Sırbistan ile Kosova arasındaki uzlaşma AB tarafından hem denetlenecek, hem de garanti edilecek. İki ülkenin yakın tarihte telekomünikasyon, kadastro, gümrük mühürleri ve enerji gibi konularda da bir uzlaşmaya varabilecekleri düşünülüyor. Sırbistan ile Kosova arasındaki uzlaşma konu ile ilgili tartışmalara da neden oldu. Sırbistanla diyalogda Kosova heyetinin başını çeken Edita Tahiri, varılan uzlaşmayla Sırbistanın Kosovayı tanıma doğrultusunda ilk adım attığını öne sürdü. Kosova hükümeti de konuyla ilgili pozitif açıklamalar yaptı. Ne var ki bazı sivil toplum kuruluşları ve muhalefet, imza atılmadan varılan uzlaşmanın sadece Sırbistanın lehine olduğunu savundu. Bazı Arnavut analistler Belgrad ile Priştine arasındaki uzlaşmanın Sırbistanın AB üyeliğini hızlandıracaklarını ifade etti. Sırbistanda da konuyla ilgili bir fikir birliği bulunmuyor. Sırbistanın eski başbakanı Voyislav Koştunitsa, Sırbistan ile Kosova heyetleri arasındaki uzlaşma nedeniyle, Sırbistanın dolaylı yoldan Kosovanın bağımsızlığını tanımış olduğunu iddia etti. Diğer taraftan Sırp Radikal Partisi söz konusu uzlaşmanın Sırbistan Anayasasına aykırı olduğunu söyledi. Kosovanın kuzeyinde yaşayan Sırp'ların bazı temsilcileri ise, uzlaşmayı Sırbistan hükümetinin en büyük ihaneti olarak niteledi. Bu yöndeki tartışmaların önümüzdeki günlerde de sürmesi bekleniyor.

About the author:

Bilinmeyen Yazar

To cite this article: -. 2024. "SIRBİSTAN İLE KOSOVA İLİŞKİLERİNİ İYİLEŞTİRİYOR MU? Dr. Erhan TÜRBEDAR." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2011 / 23. July 06. Accessed July 27, 2024. <https://www.avim.org.tr/Blog/SIRBİSTAN-ILE-KOSOVA-ILISKILERINI-IYILESTIRIYOR-MU-Dr-Erhan-TURBEDAR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2024 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır